

Het Circulair Materialenplan in de praktijk

CMP-sessie
Circulair & Industrie

Silvana Alvarez, Rijkswaterstaat CE

9 november 2026

Van CMP naar praktijk (1)

Tot nu toe…

- Wat is het CMP?
- Welke rol hebben omgevingsdiensten binnen de circulaire economie?

Nu: de stap naar de praktijk

➢ Je krijgt een concrete casus voor je. Wat kun je met het CMP in zo'n situatie?

Circulair Materialenplan

Van CMP naar praktijk (2)

Met deze vijf onderwerpen gaan we nu aan de slag…

1. **Grondstoffengebruik en afvalpreventie;**
   - Efficiënter omgaan met grondstoffen en voorkomen dat afval ontstaat.
2. **Proefnemingen;**
   - Ruimte om nieuwe circulaire toepassingen of technieken te testen.
3. **Afvalscheiding;**
   - Verschillende afvalstromen apart houden voor hergebruik of recycling.
4. **Reparatie en hergebruik;**
   - Producten of onderdelen opnieuw gebruiken of langer in gebruik houden.
5. **Afvalstof of niet-afvalstof.**
   - Bepalen hoe een materiaal juridisch moet worden beoordeeld.

Casus 1: Productiebedrijf MetaParts NL

Huidige situatie

Het bedrijf bewerkt jaarlijks grote hoeveelheden staal. Bij de productie blijven metalen reststukken over, die worden afgevoerd naar een metaalrecycler.

Circulaire ambitie

Het bedrijf wil:

- materiaalverlies verminderen;
- met een nieuwe innovatieve techniek de reststukken intern verwerken en opnieuw inzetten;
- een deel van het primaire staal vervangen door gerecycled staal van een externe leverancier.

Casus 1: Productiebedrijf MetaParts NL

Huidige situatie

Het bedrijf bewerkt jaarlijks grote hoeveelheden staal. Bij de productie blijven metalen reststukken over, die worden afgevoerd naar een metaalrecycler.

Circulaire ambitie

Het bedrijf wil:

- materiaalverlies verminderen;
- met een nieuwe innovatieve techniek de reststukken intern verwerken en opnieuw inzetten;
- een deel van het primaire staal vervangen door gerecycled staal van een externe leverancier.

Beantwoord met elkaar de volgende vragen:

1. **Grondstoffengebruik en afvalpreventie**
   - Moet je als vergunningverlener bij deze aanvraag ook kijken naar de mogelijkheden om materiaalverlies te voorkomen?
2. **Proefnemingen**
   - Kan MetaParts de innovatieve techniek zonder meer testen binnen de bestaande vergunning?
3. **Afvalstof of niet-afvalstof**
   - Is gerecycled staal automatisch geen afvalstof?

Terugkoppeling casus 1: De uitkomsten op een rij

Grondstoffengebruik & afvalpreventie	Proefnemingen	Afvalstof of niet-afvalstof
Moet je als vergunningverlener bij deze aanvraag ook kijken naar de mogelijkheden om materiaalverlies te voorkomen?	Kan MetaParts de innovatieve techniek zonder meer testen binnen de bestaande vergunning?	Is gerecycled staal automatisch geen afvalstof?

Terugkoppeling casus 1: De uitkomsten op een rij

Grondstoffengebruik & afvalpreventie	Proefnemingen	Afvalstof of niet-afvalstof
Moet je als vergunningverlener bij deze aanvraag ook kijken naar de mogelijkheden om materiaalverlies te voorkomen?	Kan MetaParts de innovatieve techniek zonder meer testen binnen de bestaande vergunning?	Is gerecycled staal automatisch geen afvalstof?
		

Terugkoppeling casus 1: Grondstoffengebruik & afvalpreventie

1. Grondstoffen

- Welke grondstoffen worden gebruikt?
  - Primair of secundair?
  - Kan het gebruik van primaire grondstoffen worden verminderd?

2. Materiaalverlies

- Waar ontstaat het verlies in het productieproces?
  - Kan dit worden voorkomen of beperkt?

3. Materiaal opnieuw inzetten

- Kunnen materialen of reststromen opnieuw worden gebruikt?
  - Zo hoogwaardig mogelijk?

Circulair Materialenplan

Vertaling naar de vergunning

- Passende preventie maatregelen bepalen
- Grondslag: o.a. art 8.9 Bkl
- Hulpmiddelen:
  - CMP: Grondstoffengebruik en afvalpreventie
    - CMP Handreiking grondstoffengebruik en afvalpreventie in de omgevingsvergunning
  - ODNL: Werkgroep ‘CE in de vergunning’
  - ODNL: Opleiding ‘CE in de vergunning’

Terugkoppeling casus 1: Proefnemingen

1. Proefneming

- Nieuwe techniek, werkwijze of toepassing
- Vooraf duidelijk: wat wordt getest en hoe?

2. Beoordeling

- Wat wil het bedrijf bereiken?
- Welke milieurisico's zijn er?
- Welke milieuwinst wordt nagestreefd?
- Onder welke voorwaarden kan de proef verantwoord plaatsvinden?

Vertaling naar de vergunning

- Passende voorwaarden bepalen

- Grondslag: art 8.35 Bkl
- CMP als toetsingskader en hulpmiddelen:
  - CMP: Proefnemingen
    - CMP Handreiking Proefneming voor een circulaire economie
  - LRSO: proefnemingsvoorschrift!

- Ook zonder vergunningplicht
  - Mogelijkheid tot maatwerkvoorschrift
  - Grondslag: art 2.13 lid 3 Bal

Terugkoppeling casus 1: Afvalstof of niet-afvalstof?

1. Welke route?

- Waar komt het materiaal vandaan?
- Wat gebeurt ermee?
- Is EU verordening of NL regeling van toepassing?
- Anders: welke van de drie beoordelingsroutes is van toepassing?

2. Drie beoordelingsroutes

- Bijproduct
- Einde-afval
- Voortgezet gebruik

3. Beoordeling aan de hand van drie toetsingsgronden

- Zeker
- Rechtmatig
- Voldoende hoogwaardig

Circulair Materialenplan

Juridische beoordeling

- De houder onderbouwt waarom het materiaal geen afvalstof is
- Grondslag: art 1.1 Wm, EU of NL regeling
- CMP als toetsingskader bij Wm:
  - CMP: Afvalstof of niet-afvalstof
- Hulpmiddelen:
  - Handreiking: Afvalstof of niet-afvalstof
  - ODNL: Kennisplatform Afval of niet

Terugkoppeling casus 1: Wat nemen we mee?

1. **Kijk naar het materiaal**
   - Welke grondstoffen worden gebruikt?
   - Waar ontstaan materiaalverliezen?
   - Kan materiaal opnieuw worden ingezet?

2. **Gebruik het CMP als kader**
   - Welke beoordeling is aan de orde?
   - Welke handreiking of ander hulpmiddel helpt?

3. **Vertaal naar de praktijk**
   - Welke preventieve of circulaire maatregel is passend?
   - Hoe kan dit worden meegenomen in de vergunning?
   - Wat moet de initiatiefnemer onderbouwen?

Casus 2: Fashion Retail B.V.

Huidige situatie

- Het bedrijf verkoopt kleding en biedt daarnaast een kledingreparatieservice aan
- Binnen het bedrijf komen verschillende afvalstromen vrij:
  - Verpakkingsmateriaal
  - Kapotte metalen kledinghangers
  - Kapotte handscanners
  - Lege batterijen
- Het bedrijf is niet vergunningplichting

Circulaire ambitie

Het bedrijf wil:

- in de toekomst ook tweedehands kleding te verkopen;
- afvalstromen beter gescheiden houden.

Circulair Materialenplan

Casus 2: Fashion Retail B.V.

Huidige situatie

- Het bedrijf verkoopt kleding en biedt daarnaast een kledingreparatieservice aan
- Binnen het bedrijf komen verschillende afvalstromen vrij:
  - Verpakkingsmateriaal
  - Kapotte metalen kledinghangers
  - Kapotte handscanners
  - Lege batterijen
- Het bedrijf is niet vergunningplichting

Circulaire ambitie

Het bedrijf wil:

- in de toekomst ook tweedehands kleding te verkopen;
- afvalstromen beter gescheiden houden.

Beantwoord met elkaar de volgende vragen:

1. **Afvalscheiding**
   - Moet Fashion Retail de verschillende afvalstromen gescheiden houden, ook als er maar kleine hoeveelheden vrijkomen?
2. **Reparatie en hergebruik**
   - Is het repareren van kleding een vorm van recycling?

Terugkoppeling casus 2: De uitkomsten op een rij

Afvalscheiding

Moet Fashion Retail de verschillende afvalstromen gescheiden houden, ook als er maar kleine hoeveelheden vrijkomen?

Reparatie en hergebruik

Is het repareren van kleding een vorm van recycling?

Terugkoppeling casus 2: De uitkomsten op een rij

Afvalscheiding

Moet Fashion Retail de verschillende afvalstromen gescheiden houden, ook als er maar kleine hoeveelheden vrijkomen?

Reparatie en hergebruik

Is het repareren van kleding een vorm van recycling?

Terugkoppeling casus 2: Afvalscheiding

1. Afvalstromen

- Verschillende afvalstromen ontstaan
  - Verpakkingsmateriaal
  - Kapotte metalen kledinghangers
  - Kapotte handscanners
  - Lege batterijen

2. Gescheiden houden

- Afvalstromen gescheiden houden
- Materialen zo hoogwaardig mogelijk verwerken
- Voorkomen dat waardevolle materialen verloren gaan

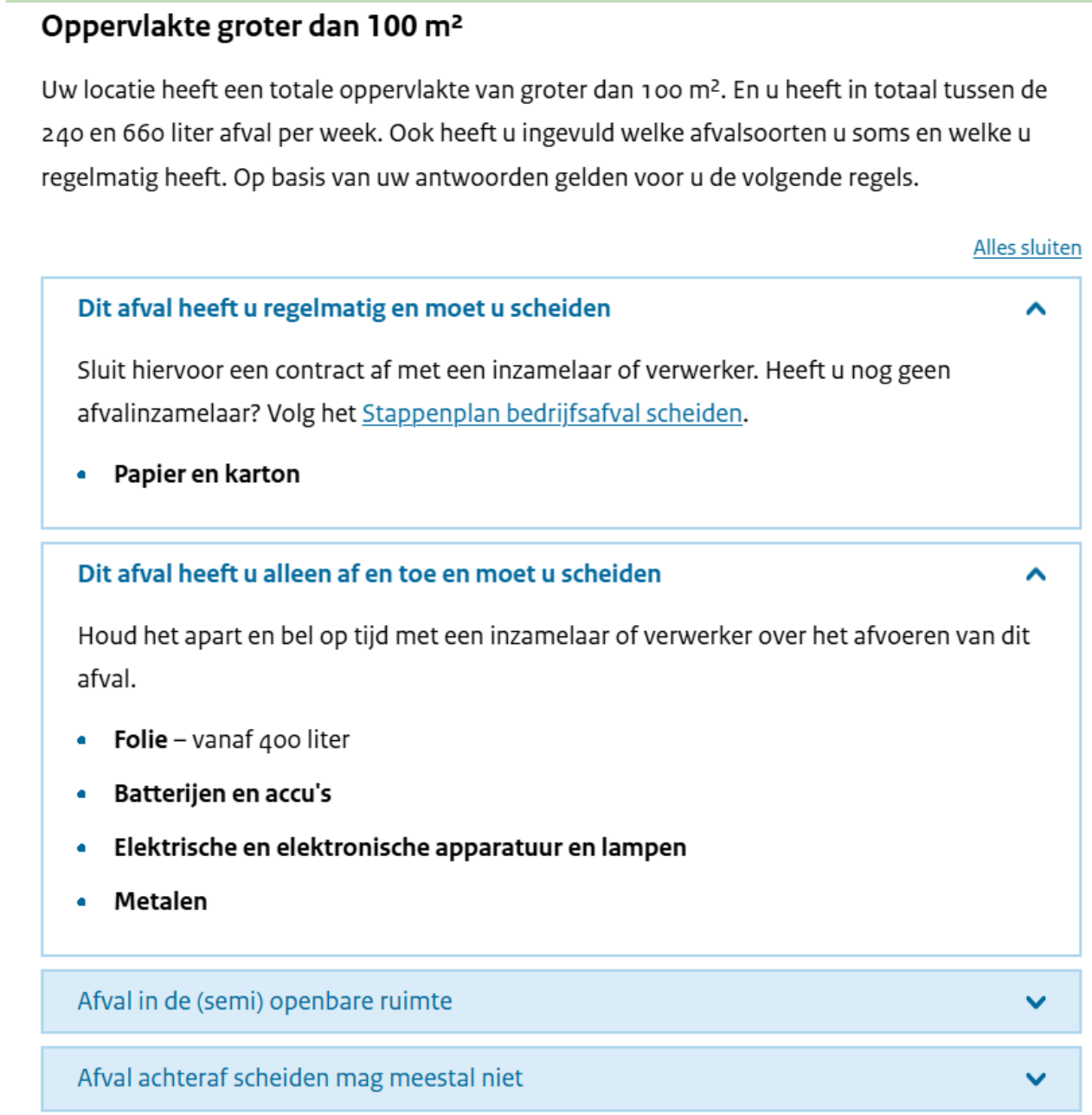
Vertaling naar de praktijk

- Welke afvalstromen (regelmatig of soms)
- Hoeveel afval in totaal per week?
- Oppervlakte van het bedrijf

- Grondslag: art 3.39 lid 1 onder e en 3.40 Bal
- CMP als toetsingskader:
  - CMP: Gescheiden houden bedrijfsafval en gevaarlijk afval
- Hulpmiddel CMP en KvK, online tool:
  - Afvalwijzer voor bedrijven

Terugkoppeling casus 2: Afvalwijzer voor bedrijven

- **Afvalstromen uit de casus ingevuld**
- **Direct inzicht in scheidingsregels**
- **Handige tool**
  - ➢ Snel een beeld van de situatie
  - ➢ Helpt bij het voorbereiden van een bedrijfsbezoek
  - ➢ Geeft aanknopingspunten voor het gesprek met een bedrijf

Circulair Materialenplan

Terugkoppeling casus 2: Reparatie en hergebruik

1. Reparatie

- Kleding wordt gerepareerd
- Levensduur van kleding wordt verlengd
- Beschadigde kleding wordt opnieuw bruikbaar

2. Hergebruik

- Tweedehands kleding als toekomstig verdienmodel
- Kleding opnieuw in de keten brengen
- Waarde van kleding behouden

Vertaling naar de praktijk

- Reparatie en hergebruik herkennen
- Geen recycling: product blijft behouden
- Plaats bepalen binnen de circulaire keten
- Aandacht voor vraagstuk ‘afvalstof of niet’

- Grondslag: afhankelijk van activiteiten
- CMP als hulpmiddel:
  - CMP: Reparatie en hergebruik

Terugkoppeling casus 2: Wat nemen we mee?

1. **Kijk naar de afvalstromen**
   - Welke afvalstromen komen vrij?
   - Welke afvalstromen moeten gescheiden worden gehouden?

2. **Gebruik het CMP als kader**
   - Wat zegt het CMP over in dit geval reparatie en hergebruik?
   - Welke handreiking of hulpmiddel helpt?

3. **Vertaal naar de praktijk**
   - Welke mogelijkheden zijn er om afvalscheiding te verbeteren?
   - Hoe kunnen reparatie en hergebruik worden gestimuleerd?

Samenvatting

De vijf besproken onderwerpen bieden aanknopingspunten om circulaire ambities in de praktijk te beoordelen en stimuleren…

1. Grondstoffengebruik en afvalpreventie

- Kijk welke grondstoffen worden gebruikt en of primaire grondstoffen kunnen worden vervangen
- Onderzoek waar materiaalverlies ontstaat en hoe dit kan worden voorkomen.

2. Proefnemingen

- Bied ruimte om nieuwe circulaire technieken en toepassingen te testen.
- Beoordeel vooraf milieurisico’s en bepaald passende voorwaarden.

3. Afvalscheiding

- Breng de verschillende afvalstromen in beeld.
- Houd afvalstomen gescheiden en zorg voor hoogwaardig mogelijke verwerking.

4. Reparatie en hergebruik

- Verleng de levensduur van producten door reparatie en hergebruik.
- Behoud producten en materialen zo lang mogelijk in de circulaire keten.

5. Afvalstof of niet-afvalstof

- Beoordeel zorgvuldig wanneer een materiaal juridisch een afvalstof is.
- Kijk naar de herkomst, het verdere gebruik en de toepasselijke beoordelingscriteria.

Bedankt voor de aandacht!